

Ignacy Krasicki – bajki

1. Uniwersalizm prawdy o naturze ludzkiej w bajkach. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci bajek Ignacego Krasickiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Ludzie oświecenia podkreślali wagę rozumu i racjonalności. Uważali, że rzeczywistość można poznawać rozumowo i za pomocą zmysłów. Byli sceptyczni, a nawet krytyczni wobec religii i niesprawdzonych naukowo teorii na temat świata. Popularną w oświeceniu ideą był deizm – pogląd, zgodnie z którym Bóg jest stwórcą świata, ale nie ingeruje w historię i losy ludzi. Oświeceniowi twórcy opisywali prawa natury i wyjaśniali ludzkie zachowania, tworząc analogie między światem ludzi i zwierząt.

Najwybitniejszym przedstawicielem epoki oświecenia w Polsce był Ignacy Krasicki, który zdobył sławę jako autor bajek i satyr społecznych.

W swoich bajkach Ignacy Krasicki trafnie wskazuje ludzkie wady. Diagnozuje istniejące w jego czasach problemy społeczne. Bajki Krasickiego zawierają uniwersalne prawdy o ludzkiej naturze i życiu. Utwór „Chart i kotka” przedstawia dialog pomiędzy psem i polującą kotką. Chart wyśmiewa się ze swojej rozmówczyni, która je na śniadanie myszy. Uważa, że jest to podłe jedzenie, więc spożywanie myszy świadczy o złym guście. Kotka odpowiada chartowi, że woli polować dla siebie niż ścigać sarny dla pana, co robił chart. Bajka ta pokazuje odwieczną prawdę na temat człowieka. Największą wartością w życiu jest wolność. Warto być wolnym i niezależnym, nawet jeśli będziemy przez to ubożsi. Podległość i zależność wobec innych jest zawsze gorsza. Ciekawe spostrzeżenie na temat ludzkiej natury zawiera bajka pod tytułem „Dewotka”. Tytułowa dewotka odmawia pacierze i w trakcie odmawiania „Ojcze nasz”, zaczyna bić służącą, która zrobiła coś złego. Biła ją bez litości, kiedy wypowiadała słowa „odpuść nam winy, jako i my odpuszczamy”. Utwór ten krytykuje religijność, która jest powierzchowna. Krasicki pokazuje, że zewnętrzne formy religijności nie są prawdziwą pobożnością chrześcijańską, jeśli nie idą w parze z przemianą życia.

Uniwersalizm prawdy o naturze ludzkiej porusza również Bajka „Przyjaciele” Adama Mickiewicza. Opowiada o dwóch serdecznych przyjaciółach, Mieszku i Leszku. Mężczyźni spędzali czas, siedząc pod drzewem i rozmawiając o swojej przyjaźni. Kiedy na polanie pojawił się niedźwiedź, przestraszony Leszek wskoczył na drzewo. Mieszek, który nie umiał się wspinać, został na ziemi i udawał martwego. Niedźwiedź obwąchał go i odszedł. Mieszek komentuje całą sytuację, mówiąc, że prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie.

Bajki przemawiają do wszystkich, są bowiem zabawne, krótkie oraz proste. Dzięki temu dobitnie przekazują swoją treść, którą jest natura ludzka. Często ukryta za kształtami zwierząt, czy zjawisk naturalnych, nadal jednak znana wszystkim z autopsji.

